

Til

Statsministerens kontor

Klima- og miljødepartementet

Landbruks- og matdepartementet

Utenriksdepartementet

Oslo, 07.01.2025

EØS-avtalen og EUs forordning om restaurering av natur

Norges Skogeierforbund, NORSKOG og Norges Bondelag vil komme med et innspill til vurderingen av en eventuell norsk innlemmelse av EUs forordning om restaurering av natur. Vi viser i den sammenheng til EØS-notat om saken, datert 28.06.2024, og til møte i Landbruks- og matdepartementet 16. desember 2024.

Naturarealene i Norge utgjør en viktig del av ressursgrunnlaget for norsk landbruk. Både jordbruk, skogbruk, reindrift, jakt og utmarksnæring drives med naturarealene i Norge som utgangspunkt og fundament. Norsk politikk og regelverk for restaurering av natur vil derfor berøre våre næringer særskilt og direkte. Norge har forpliktet seg i Kunming-Montrealavtalen til å restaurere 30 prosent av forringet natur. Norge skiller seg fra mange land i Europa ved at vi har mye natur, og vi har store, sammenhengende naturområder som er i en relativt sett god tilstand.

Våre organisasjoner ser det som viktig å restaurere forringet eller ødelagt natur der det er behov for det. For å oppnå en mest mulig målrettet og effektiv innsats for naturrestaurering i Norge, må det tas utgangspunkt i våre nasjonale forhold. Vi mener dette best kan gjøres gjennom nasjonal politikk og regelverk, og ikke som resultat av en EU-forordning.

EU har en ambisjon om å tilbakeføre store arealer til intakt natur. Dette reflekteres i at EU gjennom denne forordningen har satt mål om å restaurere 20% av alt naturareal. Dette er et langt mer omfattende mål enn det globale målet i naturavtalen. Et mål om å restaurere 20% av Norges naturareal ville være både unødvendig og lite ressurseffektivt for Norge.

Naturrestaureringsforordningen ligger etter vår vurdering utenfor EØS-avtalen. Naturforvaltning er ikke en del av EØS-avtalen, og sentrale regelverk som f.eks. EUs fugle- og habitatdirektiver er ikke innlemmet i norsk rett. At enkelte rettsakter med betydning for forvaltning av natur er innlemmet (vanddirektivet og direktivet om utsetting av genmodifiserte organismer) kan ikke brukes som argument for å innlemme naturrestaureringsforordningen i sin helhet. Våre organisasjoner mener at et samarbeid med EU kan være fornuftig på mange områder, samtidig som det er viktig å respektere EØS-avtalens grenser. Det vil være en betydelig utvidelse av EØS-

avtalens virkeområde å innlemme naturrestaureringsforordningen som del av norsk lovverk. Vi vil peke på at rettsakten er en forordning, som gir lite rom for fleksibilitet eller nasjonale tilpasninger. Dersom Norge tar naturrestaureringsforordningen inn som del av norsk lovverk, vil det også legge føringer for hvordan annet regelverk på naturforvaltningsområdet skal behandles i framtiden.

En særlig utfordring ligger etter vårt syn i de juridiske virkemidlene som må til for å sikre at Norges forpliktelser etter regelverket skal kunne oppfylles ved en eventuell innlemmelse. For å nå de ambisiøse målsettingene kan det bli nødvendig med regelendringer som påvirker grunneiers disposisjonsrett over egen eiendom. I EØS-notatet om saken fremgår det at det kan bli nødvendig med lovhjemler som gir staten myndighet til å restaurere natur på privat grunn, eller pålegge private å gjennomføre restaureringstiltak. Det skal etter vårt syn tungtveiende grunner til for å innføre så inngripende lovhjemler i norsk rett.

Norges Skogeierforbund, NORSKOG og Norges Bondelag oppfordrer regjeringen til å respektere EØS-avtalens grenser. Den nylig framlagte naturmeldingen er et svar på hvordan Norge vil følge opp den globale naturavtalen og peker ut retningen for det videre arbeidet med naturrestaurering i Norge. Et første og grunnleggende skritt er å klargjøre omfanget av naturarealer som er forringet eller ødelagt. Det ville være uklokt av Norge å forplikte seg til å følge EUs politikk og regelverk om naturrestaurering før vi engang har en slik oversikt på plass. Vi oppfordrer regjeringen til fortsatt å utarbeide egne bestemmelser på naturområdet, tilpasset norske forhold og behovene i norsk natur.

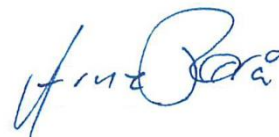
Med hilsen

Sigrid Hjørnegård
Norges Bondelag

Per Skorge
Norges Skogeierforbund

Arne Rørå
Norskog